

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Krzysztof Bolesta, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Pani Urszula Zielińska, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marzena Zawalich, radca Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych marzena.zawalich@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 806</p> <p>Veranika Stopczyk, główny specjalista Departament Adaptacji do Zmian Klimatu i Polityki Miejskiej Veranika.Stopczyk@klimat.gov.pl tel.: (+48 22) 36 92 849</p>	<p>Data sporządzenia 16.07.2024 r.</p> <p>Źródło: <u>Realizacja kamieni milowych KPO:</u> 1) B5G w ramach reformy B1.1 – realizowany przez MKiŚ 2) B24L w ramach reformy B3.4 – realizowany przez MFiPR</p> <p><u>Transpozycja dyrektywy delegowanej Komisji Europejskiej 2024/299</u> <u>Inicjatywa własna</u></p> <p>Nr w wykazie prac UC33</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W obowiązujących przepisach krajowych nie uregulowano dotychczas kompleksowo rozwiązań wspierających miasta w prowadzeniu polityki adaptacji do zmian klimatu.

Jednocześnie koniecznym jest zapewnienie środków finansowych na realizację działań związanych z poprawą jakości powietrza, w tym w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (ze środków unijnych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności („KPO”), w ramach którego niezbędna jest realizacja m.in. kamienia milowego B5G polegającego na wejściu w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, a także z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko („FEnIKS”)) i Programu „Stop Smog”. Koniecznym jest zapewnienie możliwości dofinansowania ze środków unijnych realizacji działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza poprzez zmianę terminu opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza z 3 na 4 lata. Dodatkowo należy usprawnić wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie środków finansowych wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej („wfośigw”) z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”) programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Niezbędne jest także:

1) uporządkowanie terminów realizacji zadań ustawowych wykonywanych przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami („KOBiZE”), które nie tylko pozwolą usprawnić jego pracę, ale także uelastyczną wykonywanie szerokiego katalogu zadań, mających na celu wykonanie wymogów prawa unijnego i krajowego w obszarze ochrony powietrza, a także

2) modyfikacja (w niewielkim zakresie) wymagań ustawowych w odniesieniu do zadań KOBiZE wynikająca z konieczności transpozycji dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2024/299 z dnia 27 października 2023 r. *zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w odniesieniu do metod zgłaszania prognozowanych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych* („Dyrektywa 2024/299”).

Należy również uzupełnić przepisy ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2022 r. poz. 673 oraz z 2024 r. poz. 834) („USZE”) w związku z uwagami KE wskazanymi w uzasadnionej opinii – uchybienie zobowiązaniom dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Nr naruszenia 2021/2024).

Najważniejsze kwestie rozwiązywane w przedmiotowym projekcie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*:

1. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu (w tym zielonej transformacji) w polityce rozwoju gminy, województwa oraz kraju

Działania z zakresu adaptacji do zmian klimatu powinny być podejmowane zarówno na poziomie gminnym, jak i w większym zakresie na poziomie regionalnym i krajowym. Aktualnie obowiązujące przepisy prawa nie zawierają przepisów zobowiązujących do takich działań m.in.:

- a) aktualnie realizowane działania w zakresie np. wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 i 834), zwanej dalej „uPoś”, są niewystarczające. W związku z rolą samorządu województwa, m.in. w zakresie programowania i wdrażania środków unijnych, jest konieczne uwzględnianie aspektu adaptacji do zmian klimatu w polityce rozwoju województwa, w celu tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu;
- b) zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862) przy opracowaniu strategii rozwoju: gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju podmiot opracowujący przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, natomiast nie ma obowiązku uwzględnienia sytuacji klimatyczno-środowiskowej.

Zasadne jest więc zapewnienie w przepisach prawa elementu składowego polityki rozwoju gminy, województwa, ponadlokalnego, kraju, który doprowadzi do wzmocnienia roli działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu i tych podejmowanych na rzecz zielonej transformacji.

2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Miasta są obszarem szczególnie wrażliwym, w którym koncentrują się najpilniejsze współcześnie wyzwania, począwszy od niedoboru wody i złej jakości powietrza, po zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego, który będzie uwzględniał również wyzwania klimatyczne. Rozwój miast zwiększa presję na środowisko i zdrowie. Każde miasto mierzy się ze specyficznymi dla swojej lokalizacji, struktury i uwarunkowań zagrożeniami środowiskowymi i klimatycznymi. Polska jest pod tym względem bardzo zróżnicowana.

Miasta w Polsce charakteryzują się też dużym zróżnicowaniem pod względem udziału i dostępności do terenów zieleni, szczególnie na obszarach zamieszkałych. Światowa Organizacja Zdrowia w swoich raportach cyklicznie pokazuje związki między jakością zazielenionych przestrzeni publicznych, a stanem zdrowia mieszkańców miast.

Odpowiedzią na te problemy będzie stworzenie takich możliwości dla miast, które będą wspierać podejmowane działania na rzecz kompleksowej zielonej transformacji miast. Zielona transformacja to kompleksowy zestaw działań mający na celu znaczącą redukcję negatywnego oddziaływania ludzi na środowisko przyrodnicze, tworzący przestrzenie miejskie przyjazne człowiekowi.

Warto podkreślić, że zmiany te przyczynią się do wypełnienia kamienia milowego B24L pn. Wejście w życie ustawy o zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich służącej wyznaczeniu celów, kierunków, zasad realizacji oraz mechanizmów koordynacji zielonej transformacji miast, realizowanego w ramach reformy B.3.4. pn. Ramowe warunki dla inwestycji w zieloną transformację na obszarach miejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Za realizację reformy i kamienia milowego odpowiedzialne jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

3. Miejskie plany adaptacji do zmian klimatu (MPA)

Obecnie ludność polskich miast ocenia się na 22,4 mln osób, co stanowi 59,5% populacji kraju¹⁾ – skala problemu jest więc olbrzymia. Wysoki poziom urbanizacji oraz wysoki poziom uszczelnienia gruntów oznacza, że zmiany klimatu będą miały wpływ na dynamikę rozwoju miast, a tym samym na jakość życia ich mieszkańców. Dlatego też zwiększenie zdolności adaptacyjnych do negatywnych skutków zmian klimatu oraz wspieranie odporności na jego zmiany, jednocześnie z celem zapobiegania im, jest jednym z elementów polityki środowiskowej państwa. Jednakże kwestie adaptacji do zmian klimatu i planowanie działań adaptacyjnych nie są w wystarczającym stopniu uwzględniane w dokumentach strategicznych przygotowywanych przez miasta.

Wyniki „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu” zrealizowanej przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) wskazują, że kontynuowanie działań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności z punktu widzenia wdrażania MPA jest dla miast priorytetowe, a niektóre z miast widzą także potrzebę aktualizacji MPA, tak aby w tym dokumencie położyć jeszcze większy nacisk na rozwiązania z zastosowaniem błękitno-zielonej infrastruktury (BZI). W miastach, w których MPA analizowano i z których przedstawicielami przeprowadzono

¹⁾ GUS, 2023/

wywiady, najwyższy priorytet został nadany działaniom z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury oraz gospodarowania wodami opadowymi.

4. Planowanie przestrzenne

Praktyka planowania przestrzennego w Polsce wskazuje, że aspekty związane z adaptacją do zmian klimatu, nie są w wystarczającym stopniu brane pod uwagę w procesie planowania przestrzennego, w szczególności na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) oraz nowowprowadzonych planów ogólnych gmin.

Zgodnie z wynikami „Analizy miejskich planów adaptacji do zmian klimatu”, zrealizowanej przez IOŚ-PIB, miasta dostrzegają potrzebę włączenia adaptacji do zmian klimatu w politykę rozwoju miasta i podejmowanie decyzji (*mainstreaming*). Odbywa się to m.in. przez dostosowanie dokumentów strategicznych i planistycznych, które są wyrazem polityki miejskiej, do nowych uwarunkowań klimatycznych i potrzeb adaptacji do zmian klimatu.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Praktyka wykonywania ocen oddziaływania na środowisko (oos) w Polsce wskazuje, że przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), zwanej dalej „Uoos”, w zakresie analiz dotyczących ryzyka klimatycznego przedsięwzięć – zwłaszcza w odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu – mogą być potencjalnie interpretowane niedostatecznie jednoznacznie, w związku z tym konieczne staje się doprecyzowanie ww. przepisów w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności, uwzględniając przy tym fakt, że co do zasady aktualne polskie przepisy pozostają w zgodności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2011/52/UE *w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko* (Dz. Urz. UE L 124 z 25.04.2014, str. 1, z późn. zm.), zwaną dalej „dyrektywą oos”, w przedmiotowym zakresie. Posiadane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska („MKiŚ”) dane oraz wnioski na temat uwzględniania przez inwestorów kwestii klimatycznych w procesie oceny oddziaływania na środowisko pochodzą z następujących źródeł:

- doświadczenia MKiŚ w pracach Grupy Roboczej Sieci Partnerstwo „Środowisko dla Rozwoju”,
- wniosków z kontroli systemowej przeprowadzonej przez MKiŚ w NFOŚiGW od 29 listopada do 9 grudnia 2016 r. w zakresie dotyczącym weryfikacji przez NFOŚiGW dokumentacji aplikacyjnej na poziomie oceny merytorycznej II stopnia dla projektów działania 2.3. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- wniosków z Raportu końcowego dla analizy pn. „Uwzględnianie w projektach realizowanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 aspektów adaptacji do zmian klimatu, łagodzenia zmian klimatu i zwiększania odporności inwestycji na skutki tych zmian i zagrożenia klęskami żywiołowymi lub katastrofami naturalnymi” (Fundeko, 2019).

6. Zmiana terminu opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza

Przepisy art. 91 ust. 9c uPoś stanowią, że zarząd województwa ma obowiązek opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza w terminie 3 lat od daty wejścia w życie uchwały sejmiku województwa. W związku ze zbyt krótkim terminem na podjęcie realizacji działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza, zarządy województw zgłaszają problem z wykazaniem osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych. Koniecznym jest zatem wydłużenie okresu na realizację działań naprawczych określonych w tych w programach, tak aby możliwa była realna ocena efektów rzeczowych i ekologicznych ich podjęcia, i dopiero na podstawie wyników tej oceny, podjęcie decyzji co do zasadności przygotowania aktualizacji programu ochrony powietrza.

7. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

Przepisy art. 411 ust. 10k pkt 2 uPoś wskazują, że wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, o którym mowa w ust. 10g, ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10g – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia. W przypadku gospodarstw rolnych, gdzie dochód jest ustalany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego we wrześniu, brak jest możliwości w aktualnym stanie prawnym wydania zaświadczenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ww. publikacji.

8. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Analizując uwagi zgłaszane przez gminy biorące udział w Programie „Stop Smog”, jak również biorąc pod uwagę robocze kontakty z gminami potencjalnie zainteresowanymi udziałem w Programie, można wyróżnić 3 główne problemy wskazywane przez gminy:

- zbyt niska wysokość dofinansowania na przedsięwzięcia niskoemisyjne, wskazana w ustawie – na poziomie 53 000 zł;

- potrzeba zwiększenia finansowania przedsięwzięć niskoemisyjnych ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów przy jednoczesnym zmniejszeniu wkładu własnego gminy;
- potrzeba zlikwidowania kryterium majątkowego beneficjenta końcowego i pozostawienie jedynie kryterium dochodowego.

Zmiana powyższych kwestii jest kluczowa dla dalszego rozwoju Programu „Stop Smog” i zwiększenia jego atrakcyjności zarówno dla gmin jak i dla mieszkańców.

9. Zmiany przepisów USZE

KOBiZE, jako jednostka nadzorowana przez ministra właściwego do spraw klimatu, wykonuje prace wynikające m.in. z uPoS oraz USZE. Przepisy ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji przewidują jedynie tryb pełnej aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, który należy stosować zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione jak również wtedy, gdy istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Dlatego proponuje się doprecyzowanie przepisów tak, żeby w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych – były aktualizowane jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie, a nie było konieczności przeprowadzania pełnej aktualizacji. Ze względu na rozległy zakres zadań wykonywanych przez KOBiZE i powiązany z tym krótki czas na przygotowanie dokumentów i raportów istnieje potrzeba wydłużenia terminów zadań wykonywanych przez ten Ośrodek.

Ponadto, w związku z opublikowaniem Dyrektywy 2024/299 pojawiła się konieczność jej transpozycji do krajowego porządku prawnego, jak przewiduje art. 2 tej Dyrektywy. Dyrektywa 2024/299 wprowadza niewielkie zmiany w wymaganiach dotyczących prognoz emisji zanieczyszczeń w taki sposób, aby były zgodne z zasadami przewidzianymi w Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (konwencja LRTAP).

Niezbędne są również drobne zmiany w ustawie wynikające z uwag KE wskazanych w uzasadnionej opinii (Nr naruszenia 2021/2024).

10. Zmiany w zakresie przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2023 r. poz. 846, z późn. zm.)

Wzrost liczby urządzeń na paliwa stałe biomasowe, w tym pelet, pociąga za sobą coroczny wzrost zużycia tych paliw, który jest obserwowany w Polsce od 2014 r. Z uwagi na prognozowany wzrost krajowego zużycia paliw biomasowych, można się spodziewać zwiększonej liczby przypadków wprowadzania na rynek peletu i brykietu zanieczyszczonego odpadami z tworzyw sztucznych lub wyprodukowanego w dużej mierze z odpadów meblarskich, których spalanie wpływa niekorzystnie zarówno na zdrowie człowieka, jakość powietrza jak i na urządzenie grzewcze. Jakkolwiek stosowanie pozostałości produkcyjnych takich, jak np. płyty MDF (dopóki nie zostały poddane obróbce za pomocą substancji zawierających związki chloroorganiczne i metale ciężkie) jest dopuszczone w przypadku klasy B dla peletu oraz klasy B brykietu, niemniej jednak biopaliwa te muszą spełniać szereg wymagań jakościowych. Brak nadzoru nad rynkiem może skutkować wykorzystaniem tego typu surowców na znacznie większą skalę i wprowadzaniem do obrotu peletu i brykietu, których parametry jakościowe będą znacznie odbiegały od minimum wprowadzonego przez normy PN-EN ISO 17225-2 oraz 17225-3. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zapotrzebowanie w kraju na paliwa stałe biomasowe rośnie. Dotyczy to zarówno paliwa formowanego, jak i drewna kawałkowego. W ostatnim okresie producenci kotłów na pelet sygnalizowali wzrost sprzedaży na poziomie 30%, jak również zwiększone zainteresowanie kotłami zgazowującymi.

Ze względu na to, że w obowiązujących przepisach nie ustanowiono wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym wskazany jest określenie rodzajów oraz minimalnych wymagań jakościowych dla stałych paliw biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu. Ustanowienie przepisów zlikwiduje możliwość wprowadzania na rynek, a następnie spalanie w gospodarstwach domowych i instalacjach grzewczych do 1 MW, stałych paliw biomasowych z domieszką dodatków chemicznie przetworzonych oraz zawierających domieszki tworzyw sztucznych.

Warto podkreślić, iż wprowadzenie upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów przyczyni się pośrednio do wypełnienia kamienia milowego B5G pn. Wejście w życie przepisów określających standardy jakości paliw stałych z biomasy, realizowanego w ramach reformy B.1.1. Czyste powietrze i efektywność energetyczna w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Kamień milowy jest realizowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Jednocześnie zaproponowano wprowadzenie dwóch fakultatywnych upoważnień ustawowych do wydania rozporządzeń określających wymagania jakościowe dla biomasy roślinnej z rolnictwa w postaci brykietu lub peletu oraz biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego.

11. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw)

- **brak elastyczności obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin**

W orzecznictwie sądów i regionalnych izb obrachunkowych pojawiają się wątpliwości dotyczące możliwości wprowadzania odpowiednio przez powiaty lub gminy dodatkowych kryteriów lub warunków finansowania, o którym mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, w tym dotyczących potencjalnych beneficjentów dotacji celowej, które skutkują stwierdzeniem nieważności uchwał rad powiatów i gmin w przedmiocie określenia zasad i trybu udzielania przez daną jednostkę samorządu terytorialnego dotacji celowej.

- **nieprecyzyjne regulacje w zakresie podstaw prawnych do przekazywania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych do NFOŚiGW oraz właściwych podmiotów, zarówno krajowych jak i europejskich, niezbędnych do niezakłóconej realizacji programów wdrażanych przez NFOŚiGW wspólnie z wfośigw, w szczególności Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO**

Wfośigw pełniące rolę podmiotów zaangażowanych w realizację inwestycji w ramach KPO nie mieszczą się w katalogu administratorów danych osobowych, o których mowa w art. 141z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, którzy udostępniają sobie nawzajem dane osobowe niezbędne do realizacji ich zadań.

Powyższy problem może być aktualny również w przypadku wdrażania innych programów z udziałem wfośigw, w tym programów priorytetowych NFOŚiGW.

12. Wątpliwości interpretacyjne związane z ustanawianiem składu i struktury Rady Nadzorczej NFOŚiGW oraz wfośigw

Przepisy uPoś dotyczące wymogów dla przedstawicieli organizacji pozarządowych w radzie nadzorczej NFOŚiGW i w radach nadzorczych wfośigw w obecnym brzmieniu nie są jednolite.

Art. 400d ust. 2 pkt 5 uPoś zawęża wybór organizacji pozarządowych, których przedstawiciel może być członkiem rady nadzorczej NFOŚiGW do organizacji ekologicznych, podczas gdy zasadnym jest, żeby działania takiej organizacji korespondowały z pełnym zakresem działań Ministra Klimatu i Środowiska.

Organizacje ekologiczne zgłosiły także wątpliwości interpretacyjne art. 400d ust. 2 pkt 5 tej ustawy dotyczące wymogu posiadania przez nie struktur organizacyjnych na terenie całego kraju.

Ponadto, w obecnym brzmieniu art. 400f ust. 2 pkt 1 uPoś nie określa obszaru nauki ani zakresu działania organizacji pozarządowej, której przedstawiciel może zostać wyznaczony do składu rady nadzorczej wfośigw. Zasadnym jest doprecyzowanie, że w skład rady wchodzi wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw klimatu przedstawiciele nauki lub organizacji pozarządowych działający w obszarze właściwości Ministra Klimatu i Środowiska.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem niniejszej ustawy jest m.in. wprowadzenie rozwiązań służących wzmocnieniu środowiskowego wymiaru polityki miejskiej, w szczególności wzmocnienie aspektów transformacji ekologicznej miast, w tym poprawy jakości powietrza, dlatego jedynym rekomendowanym rozwiązaniem są zmiany w ustawie – Prawo ochrony środowiska oraz w niektórych innych ustawach.

Projektowane narzędzia interwencji polegają na wprowadzeniu obligatoryjnego opracowywania dla miast o liczbie mieszkańców równej i większej niż 20 tys. planu adaptacji do zmian klimatu oraz uwzględniania aspektu adaptacji do zmian klimatu w dokumentach o charakterze strategicznym, w tym dotyczących planowania przestrzennego miast. Kolejnym elementem interwencji jest wzmocnienie polityki prowadzonej przez samorząd gminy i województwa, a także polityki krajowej o kontekst adaptacji do zmian klimatu, a także doprecyzowanie przepisów Uooś w zakresie analizy podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu. Jednocześnie w ramach celu ustawy wprowadzono także dodatkowe mechanizmy wspierające realizację przedsięwzięć proekologicznych w miastach oraz pozostałych obszarach kraju, w których są stwierdzane przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych dla substancji objętych systemem monitoringu jakości powietrza, nie tylko przez wydłużenie czasu na realizację działań naprawczych określonych w programach ochrony powietrza, ale także uatrakcyjnienie warunków realizacji Programu „Stop Smog” oraz Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, które są dedykowane dofinansowaniu m.in. wymiany urządzeń lub systemów grzewczych na spełniające standardy niskoemisyjne, likwidacji urządzeń lub systemów grzewczych oraz przyłączaniu do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej oraz kompleksowej termomodernizacji jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W wyniku wdrożenia działań wynikających z wejścia w życie przepisów ustawy możliwe będzie przyspieszenie procesu nie tylko poprawy stanu powietrza, ale także ograniczenia wielkości emisji gazów cieplarnianych do powietrza. Proponowane działania wynikające z przepisów usprawnią niektóre procesy administracyjne i przełożą się na możliwość pozyskania przez jednostki samorządowe większych środków finansowych na poprawę jakości powietrza czy też odporności miast na zmiany klimatu.

1. Uwzględnienie kwestii adaptacji do zmian klimatu i zielonej transformacji w polityce rozwoju gminy, województwa oraz kraju

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w ustawach: z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 834), z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie województwa* (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 i 834), z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* oraz z dnia 9 marca 2017 r. *o związku metropolitalnym w województwie śląskim* polegające na uwzględnieniu komponentu klimatyczno-środowiskowego w strategiach rozwoju gmin, ponadlokalnego, województw, związku metropolitalnego oraz kraju.

Kwestie adaptacyjne zostaną też bardziej podkreślone w polityce rozwoju województwa oraz w zadaniach realizowanych przez związek metropolitalny w województwie śląskim. Korzyścią będzie zobowiązanie samorządu województwa i związku metropolitalnego do tworzenia warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność na zmiany klimatu. Rola samorządu województwa jest kluczowa m.in. w zakresie programowania i wdrażania obecnej perspektywy finansowej UE, w której kontekst adaptacji do zmian klimatu jest działaniem horyzontalnym, w związku z tym włączenie tych kwestii do polityki rozwoju województwa jest wysoce uzasadnione. Jedynie działania na wszystkich szczeblach rządowych, jak i samorządowych zapewnią kompleksowość działań na rzecz wzmocnienia polityki adaptacyjnej, zwłaszcza w kontekście sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Mając na uwadze, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi integralną część polityki rozwoju województwa, zasadne jest doprecyzowanie przedmiotowych kwestii również w przygotowywanym przez samorząd województwa planie regionalnym, dlatego też proponuje się analogiczną zmianę w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.).

2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych oraz organizacyjno-instytucjonalnych mających na celu przyspieszenie procesu zielonej transformacji miast w Polsce (kamień milowy KPO B24L)

Proponowanym rozwiązaniem jest stworzenie trwałego, systemowego rozwiązania instytucjonalnego na rzecz wsparcia zielonej transformacji obszarów miejskich.

Celem ustawy jest zwiększenie możliwości oferowanego wsparcia Funduszu Rozwoju Regionalnego (FRR) o działania na rzecz zielonej transformacji w miastach. Zmiany w rozdziale 4b w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* mają na celu wzmocnienie prowadzenia polityki miejskiej o działania na rzecz zielonej transformacji miast. Zakres interwencji istniejącego już Funduszu Rozwoju Regionalnego zostanie rozszerzony o inwestycje służące zielonej transformacji miast i ich obszarów funkcjonalnych. Będzie on również umożliwiał wdrożenie projektów lub ich rezultatów wynikających z kluczowych dokumentów strategicznych w obszarze krajowej polityki regionalnej i polityki miejskiej.

Nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadza również definicję zielonej transformacji, którą należy rozumieć jako „proces prowadzący do zwiększania neutralności klimatycznej, przy jednoczesnej dbałości o jakość środowiska przyrodniczego i nie ograniczający potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego”.

3. Miejskie plany adaptacji do zmian klimatu

Istnieje potrzeba wprowadzenia przepisami ustawy rozwiązań systemowych, które zapewnią planowanie działań adaptacyjnych, zwiększenie ilości zieleni w miastach, a co za tym idzie zwiększenie retencji wód w tych obszarach. Wprowadzenie tych działań do porządku prawnego wiąże się ze zmianą przepisów uPoś.

Miejskie plany adaptacji przygotowywane przez burmistrza albo prezydenta miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.²⁾, mają na celu przygotowanie miast do zmian klimatu, zmniejszenie ich podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk i ich pochodnych. Plan będzie opracowywany przy zapewnieniu możliwości udziału w jego przygotowaniu społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w Uoos. Miejskie plany adaptacji nie będą aktami prawa miejscowego.

Miasta liczące co najmniej 20 tys. mieszkańców, które jeszcze nie mają opracowanych MPA, będą do ich opracowania i uchwalenia zobowiązane najpóźniej do dnia 2 stycznia 2028 r. Zasadnicze części składowe planu zostaną przedstawione w projekcie ustawy. Składową MPA będzie również koncepcja zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień, oraz koncepcja zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Obowiązujące przed wejściem w życie projektowanej ustawy dokumenty o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędące aktami prawa miejscowego, które realizują cel zmniejszenia podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu (w miastach liczących co najmniej 20 tys. mieszkańców) zachowają moc i będą mogły być zmieniane lub aktualizowane. Aktualizacja będzie się odbywać przynajmniej raz na 6 lat uwzględniając sprawozdania z monitorowania, natomiast zmiana dokumentów może nie wynikać z aktualizacji. Miasta mają możliwość sfinansowania opracowania i wdrażania MPA ze środków obecnej perspektywy finansowej UE. Dokumenty będą mogły być również opracowane samodzielnie na podstawie „Podręcznika adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego

²⁾ Przyjęto, że miasto o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys., które będzie zobowiązane do opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, to miasto, w którym liczba mieszkańców zgodnie z danymi statystycznymi w dniu wejścia w życie ustawy, a także w trzech kolejnych latach poprzedzających wejście w życie ustawy, przekraczała lub była równa 20 tys.

Planu Adaptacji do zmian klimatu”, w którym określono metodologię sporządzania MPA. Podręcznik został zaktualizowany w 2023 r. przez IOŚ-PIB.

Miejskie plany powinny obejmować środki służące tworzeniu różnorodnych biologicznie i dostępnych lasów miejskich, parków i ogrodów, miejskich gospodarstw rolnych, zielonych dachów i ścian, ulic obsadzonych drzewami, łąk miejskich oraz żywopłotów miejskich. Realizacja takich planów powinna przyczynić się również do poprawy połączeń między terenami zielonymi, wyeliminowania stosowania pestycydów i ograniczenia nadmiernego koszenia zielonych przestrzeni miejskich, a także wyeliminowania stosowania innych praktyk szkodliwych dla różnorodności biologicznej.

MPA ma być uchwalany przez radę miasta. Za wykonanie MPA, w tym jego monitorowanie i aktualizację, odpowiedzialny będzie burmistrz albo prezydent miasta. Z analiz MKiŚ, bazujących na zrealizowanym przez MKiŚ w latach 2017–2019 projekcie „Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców” (dla 44 miast), wynika, że opracowany przez burmistrza albo prezydenta miasta MPA jest przyjmowany przez radę miasta w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* – tym samym dokument ma charakter programu rozwoju określonego w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Co dwa lata w latach parzystych, do 30 czerwca roku następującego po okresie, którego dotyczy sprawozdanie, burmistrz lub prezydent miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej 20 tys. będzie miał obowiązek przekazywania sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA do IOŚ-PIB, za pośrednictwem systemu elektronicznego udostępnianego przez IOŚ-PIB.

Do zadań IOŚ-PIB będzie należała weryfikacja i analiza ww. sprawozdań oraz sporządzanie i przekazywanie do MKiŚ podsumowania z tych sprawozdań do 30 listopada roku sprawozdawczego. Informacje te będą ważne ze względu na ocenę postępu miast w realizacji działań adaptacyjnych oraz zostaną uwzględnione w sprawozdaniu do Komisji Europejskiej. IOŚ-PIB został wskazany jako jednostka koordynująca monitoring z uwagi na posiadane doświadczenie, np. realizacja projektu KLIMADA i KLIMADA 2.0, realizacja projektu MPA44 – Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, lider konsorcjum realizowanego systemu doradztwa strategicznego dla miast w ramach inicjatywy „Miasto z Klimatem”, czy też uruchomienie i rozbudowa Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Ponadto przewidziany jest obowiązek cyklicznej aktualizacji MPA co 6 lat tak, aby proces aktualizacji dostosować do 5-letnich ocen KE (rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2021/1119 Europejskie prawo o klimacie).

Dodatkowo istotnym celem projektowanej ustawy jest to, aby wnioski i rekomendacje z opracowanych MPA uwzględniać w sporządzanych i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Korzyścią wprowadzenia takiej regulacji będzie szerokie uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu w dokumentach przygotowywanych przez samorząd, a efektem – konsekwentne zwiększanie odporności miast na zmiany klimatu. Uchwalenie MPA nie spowoduje konieczności aktualizacji obecnie obowiązujących ww. strategii i planów; przyjęty MPA będzie uwzględniany tylko w nowopowstających i aktualizowanych strategiach rozwoju gmin, planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zasadnym jest również, aby wprowadzić dodatkowe regulacje, które chroniłyby tereny zieleni przed nadmierną zabudową powierzchniami szczelnymi, a także chroniłyby tereny zieleni „dzikiej”, które pełnią istotną rolę w kontekście adaptacji do zmian klimatu, np. spełniając funkcje retencyjne. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* zostaną wskazane zasady działania dla rad gmin przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni. Proponuje się dodanie do art. 78 ust. 2 i 3 ww. ustawy mówiących o tym, że przy zakładaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wykorzystywać zasoby przyrodnicze tego terenu, w tym zachować istniejącą roślinność rodzimą, oraz zapewnić, aby powierzchnia biologicznie czynna zajmowała w miarę możliwości co najmniej 90% powierzchni tego terenu zieleni. Przy utrzymywaniu terenu zieleni w pierwszej kolejności należy wzmacniać funkcje przyrodnicze tego terenu, w tym przez ekstensywną pielęgnację zieleni oraz pozostawienie części terenu do naturalnej vegetacji, oraz należy dążyć do tego, aby jak największy udział w powierzchni miała powierzchnia biologicznie czynna.

4. Planowanie przestrzenne

Etap planowania przestrzennego pozwala na rozpatrywanie różnych wariantów lokalizacyjnych infrastruktury i przedsięwzięć w zależności od różnych uwarunkowań, zaś uwarunkowania związane z adaptacją do zmian klimatu powinny być brane, w tym procesie, pod uwagę jako jedno z najważniejszych. Należy przy tym wskazać, że w Polsce powstają kolejne miejskie plany adaptacji do zmian klimatu. W przyszłości będzie powstawać coraz więcej tych dokumentów z uwagi na zapewnione wsparcie z funduszy Unii Europejskiej (UE) na ich opracowanie.

Każdy lokalny plan adaptacji odnosi się do uwarunkowań przestrzennych adaptacji do zmian klimatu. Brakuje jednak zobowiązania dla miast, nawet tych, które posiadają już opracowane miejskie plany adaptacji do zmian klimatu, do wdrażania wniosków wynikających z tych planów w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Proponowane zmiany prawne polegają na konieczności uwzględniania w planowaniu przestrzennym przez miasta, które mają uchwalony MPA, działań zmniejszających podatność na zmiany klimatu, a wynikających z rekomendacji i wniosków zawartych w planie

adaptacji do zmian klimatu. Planowana zmiana powinna stanowić rozwiązanie zidentyfikowanego problemu. Kluczową kwestią w zakresie zmian legislacyjnych w obszarze planowania przestrzennego jest uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu wymagań ochrony środowiska, w tym zmniejszania podatności na zmiany klimatu oraz określenie w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zasad prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu.

Ogólnym efektem wprowadzanych zmian będzie zmniejszenie podatności oraz wzrost odporności miast i województw, adaptacja do zmian klimatu, a także uniknięcie niekorzystnych skutków zmian klimatu, w tym możliwych strat. Efektem zmian będzie wzrost powierzchni terenów zieleni, rozwój BZI i rozwiązań opartych na przyrodzie, które spełniają istotne funkcje adaptacyjne, ale także przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, przyczyniając się do wzrostu komfortu życia ludzi. Efektem zmian będzie również ograniczenie występowania pewnych zjawisk ekstremalnych i ich negatywnych skutków.

5. Ocena oddziaływania na środowisko

Rekomenduje się doprecyzowanie przepisów Uoos, dotyczących zakresu oraz elementów niezbędnych raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w obszarze dotyczącym analiz klimatycznych (analiza podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).

Proponowana zmiana pozostaje w zgodzie z nowelizacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. *zmieniającej dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko* – Załącznik IV Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 (Informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko). Zgodnie z ww. nowelizacją dyrektywy oos, wskazaną w załączniku IV, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zawiera informacje o wpływie przedsięwzięcia na klimat oraz podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu (narażenia na zmiany klimatu oraz odporności na nie) – przepisy te są aktualnie wzmacniane zgodnie z brzmieniem znowelizowanej w 2014 r. dyrektywy. Pomimo że obowiązujące polskie przepisy w analizowanym zakresie pozostają co do zasady zgodne z nowelizacją dyrektywy oos z 2014 r., to jednak konieczne wydaje się ww. doprecyzowanie w celu osiągnięcia jeszcze większej jednoznaczności w tym obszarze.

Etap oos (raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) jest optymalnym etapem w celu przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu) ponieważ w przygotowaniu inwestycji jest jednym z najwcześniejszych etapów, kiedy to większość rozstrzygnięć dotyczących ostatecznego kształtu przedsięwzięcia nie została jeszcze podjęta oraz możliwe jest jeszcze wariantowanie w zakresie dotyczącym oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań na klimat oraz odporności przedsięwzięć na zmiany klimatu. Ponadto należy zauważyć, że właściwe przeprowadzenie analizy podatności przedsięwzięć na zmiany klimatu jest niezbędne w celu prawidłowej i efektywnej oceny przedsięwzięć w obecnej perspektywie finansowej 2021–2027 (PF 2021-2027), w ramach której zgodność projektów z celami ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu jest traktowana priorytetowo oraz bardziej rygorystycznie niż w perspektywie finansowej 2014–2020 (tak zwana procedura „*climate proofing*”). Tym samym jednolite przepisy w tym zakresie przyczynią się do prawidłowej absorpcji funduszy UE w PF 2021-2027 oraz zmniejszą ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

6. Zmiana terminu opracowania i przyjęcia w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza

W art. 91 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 9c, przez zmianę terminu z 3 na 4 lata, od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, na opracowanie przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu ochrony powietrza. Dodatkowo zmianie ulega termin na przyjęcie przez sejmik województwa w drodze uchwały aktualizacji programu ochrony powietrza poprzez jego wydłużenie z 2 do 3 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji tego programu.

Proponowana zmiana pozwoli na realną ocenę efektywności podejmowanych działań naprawczych, wynikających z realizowanego programu ochrony powietrza, która przeprowadzona zostanie na podstawie wyników oceny jakości powietrza za poprzednie dwa lata, a nie jak ma to miejsce dotychczas na podstawie wyników jednej oceny jakości powietrza. W ten sposób możliwe będzie dokonanie oceny stopnia osiągnięcia wskaźników rzeczowych i ekologicznych, wskazanych w ww. programie, i dopiero na jej podstawie podjęcie prac zmierzających do opracowania i określenia uchwałą sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.

7. Brak możliwości wydawania zaświadczeń przez gminę w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” dla gospodarstw rolnych w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego

W art. 411 uPoś nadaje się nowe brzmienie ust. 10l celem doprecyzowania sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, o którym mowa w art. 411 ust. 10g uPoś, wydawanego na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Zmiana taka zapewni ciągłość wydawania zaświadczeń w ramach Programu dla gospodarstw rolnych, gdzie dochód będzie

wyliczany w oparciu o przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, również w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia ogłoszenia.

8. Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Głównym celem projektowanych zmian jest zwiększenie atrakcyjności Programu „Stop Smog” dla gmin oraz uproszczenie jego obsługi przez likwidację kryterium majątkowego. W projekcie przewidziano zwiększenie kwoty na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł. Ponadto zwiększono poziom finansowania z budżetu państwa z 70 do 90% obniżając jednocześnie wkład własny gminy z 30 do 10% (w przypadku miast, których liczba mieszkańców przekracza 100 000, wkład musi być większy niż 10%).

Rozszerzono również katalog wymagań, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach, o kwestie etykietowania energetycznego miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

9. Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

W celu zapewnienia racjonalizacji ustawowych zadań wykonywanych przez KOBiZE proponuje się zmianę przepisów ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (USZE). Proponowane zmiany w zakresie terminów zadań wykonywanych przez KOBiZE pozwolą usprawnić pracę Ośrodka oraz pozwolą uelastyczyć wykonywanie rozległego zakresu zadań ustawowych realizowanych przez KOBiZE. Zmiany dotyczą:

- przesunięcia terminu składania przez KOBiZE rocznego sprawozdania z wykonywania powierzonych mu zadań, z 31 stycznia na 28 lutego - umożliwi rozpoczęcie pracy nad sprawozdaniem po zakończeniu roku sprawozdawczego – czyli w sytuacji, w której są zebrane już wszystkie informacje potrzebne do jego opracowania.
- zsynchronizowania terminów przygotowania prognoz zmian aktywności z nowym terminem opracowywania aktualizacji prognoz wielkości emisji. Zaproponowana zmiana skraca okres między prognozami zmian aktywności do 4 lat i przenosi termin ich wykonania na 30 czerwca w roku parzystym, co umożliwi wykorzystanie najbardziej aktualnych prognoz zmian aktywności do wykonania aktualizacji prognoz wielkości emisji w nowych terminach. W następstwie skrócenia okresu między prognozami zmian aktywności, zmieniony został także termin przekazania do KOBiZE informacji i danych przez właściwych ministrów z 12 do 6 miesięcy przed terminem sporządzenia prognoz.
- roku odniesienia dla sporządzanych prognoz zmian aktywności.
Nowe zasady ustalania roku odniesienia mają zapewnić korzystanie z najbardziej aktualnych danych. Dodatkowo wprowadzono regułę, według której w uzasadnionym przypadku możliwe będzie przyjęcie za rok odniesienia innego roku. Dzięki temu dla niektórych sektorów będzie możliwe np. wykorzystanie danych dla roku wcześniejszego, gdy dane dla roku o 3 lata poprzedzającego rok wykonania prognoz nie będą dostępne lub budziłyby uzasadnione zastrzeżenia co do ich reprezentatywności (np. ze względu na nagłe zakłócenia, które bardzo znacząco wpływają na poziomy aktywności, takie jak pandemia lub wojna).
- uelastycznienia przesłanki do sporządzania aktualizacji prognoz zmian aktywności.
Aktualizacja będzie poprzedzona badaniem oceny jej zasadności i jej potencjalnego zakresu, w oparciu o zdefiniowane w USZE elementy (zmiany w obszarze polityki i strategii, regulacji prawnych oraz udział zmienionej aktywności w całkowitej emisji). Jeżeli ocena wykaże taką potrzebę, aktualizacja będzie przygotowywana w połowie okresu między ustawowymi terminami przygotowywania prognoz zmian aktywności.
- uporządkowania przepisów w art. 9 ustawy przez uchylenie ust. 9, odpowiednią zmianę ust. 8 oraz uchylenie w ust. 5 pkt 2 w związku z rozwiązaniami dotyczącymi roku odniesienia.
- wydłużenia horyzontu czasowego prognoz wielkości emisji z 20 na 30 lat. W następstwie tych zmian prognozy wielkości emisji mają obejmować okres do 2050 r., co powinno być uwzględnione w najbliższych prognozach. Prognozy realizowane na podstawie aktualnego art. 12 ust. 3 USZE są wykonywane dla 20-letniego okresu (dotyczy jedynie okresu do 2040 r.).
- skrócenia okresu aktualizacji prognoz wielkości emisji z 5 na 4 lata. Zgodnie z projektem nowe terminy przewidziane dla aktualizacji prognoz wielkości emisji i dla nowych prognoz zmian aktywności będą ze sobą skorelowane, co ma istotne znaczenie z uwagi na to, że prognozy zmian aktywności są wykorzystywane do sporządzania aktualizacji prognoz wielkości emisji.
- przeprowadzania aktualizacji Krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.
- konieczności uwzględniania, w przypadku zastosowania odstępstw wymienionych w art. 16d ust. 3 i 5, również informacji o skutkach ich zastosowania dla środowiska.
- konieczność brania pod uwagę przy opracowywaniu krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza uwzględniania najlepszych dostępnych technik jak i odpowiednie wytyczne dotyczące amoniaku.
- wskazanie, że w przypadku oceny do jakiego stopnia krajowe źródła emisji substancji mogą wpływać na jakość powietrza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej, wynika, że

krajowe źródła emisji substancji wpływają na jakość powietrza na terytorium sąsiednich państw członkowskich Minister właściwy do spraw klimatu przeprowadza konsultacje transgraniczne projektu krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza.

Obecnie USZE przewiduje wyłącznie tryb pełnej aktualizacji KPOZP zarówno w przypadku, gdy z prognoz wielkości emisji lub inwentaryzacji emisji, o których mowa odpowiednio w art. 12 ust. 1 i w art. 11 ust. 1 pkt 3, wynika, że krajowe cele redukcyjne nie są spełnione jak również wtedy, gdy istnieje ryzyko ich nieosiągnięcia. Proponuje się doprecyzowanie przepisów poprzez wskazanie, iż w przypadku możliwości nieosiągnięcia celów redukcyjnych aktualizowane będą jedynie strategie i środki dotyczące redukcji emisji zawarte w tym programie. Dodatkowo zmienione przepisy (art. 16b ust. 12 i 15 oraz art. 16d ust. 1) będą się odwoływać do art. 12 ust. 1 tylko w zakresie prognoz wielkości emisji, nie zaś do prognoz wielkości pochłaniania, o których również mowa w tym przepisie. Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza nie dotyczy gazów cieplarnianych, lecz zanieczyszczeń powietrza, zatem bezzasadne jest odwoływanie się także do pochłaniania, występującego jedynie w przypadku dwutlenku węgla (CO₂).

Dodatkowo, ze względu na konieczność transpozycji Dyrektywy 2024/299 zaproponowano zmiany w załączniku 2 części 2 – prognozy emisji USZE. Dotychczasowy obowiązek przekazywania prognozowanych emisji według zagregowanych kategorii NFR zastępuje się obowiązkiem przekazywania prognozowanych emisji w podziale na kategorie źródeł według NFR. Dodatkowo w załączniku 2 w części 2 w ust. 2 dodaje się zastrzeżenie, że w przypadku, gdy nie jest możliwe oszacowanie prognoz emisji w podziale na kategorie źródeł ze względu na brak wystarczająco szczegółowych danych, uzasadnienie dla bardziej zagregowanego poziomu sprawozdawczości należy zamieścić w raporcie metodycznym IIR. Zmiana transponuje postanowienia Dyrektywy 2024/299, która z kolei wprowadza do prawa UE dostosowanie wymagań w zakresie prognoz emisji do zmienionych w grudniu 2022 r. wytycznych konwencji LRTAP w tym zakresie. Obecnie, zgodnie z wytycznymi konwencji LRTAP, prognozy emisji należy zgłaszać, podobnie jak bilanse emisji, w podziale na poszczególne kategorie źródeł wg nomenklatury dla sprawozdawczości (NFR), a nie jak wcześniej, według kategorii zagregowanych.

Niezbędne były również drobne zmiany w ustawie wynikające z uwag KE wskazanych w uzasadnionej opinii (naruszenie nr 2021/2024). Oprócz wskazanych powyżej zmian wprowadzone zostały także doprecyzowania w art. 16d oraz załączniku nr II. Należy wskazać, że działania ujęte w dodawanych przepisach związanych z wystosowaniem uzasadnionej opinii są już prowadzone bazując bezpośrednio na przepisach dyrektywy 20016/2284.

Przepisy przejściowe w zakresie sporządzenia pierwszych prognoz zmian aktywności według nowych terminów – do dnia 30 czerwca 2026 r. Od tego terminu będą liczone nowe 4-letnie terminy na sporządzanie kolejnych prognoz. Na potrzeby prognoz zmian aktywności, które mają być sporządzone do dnia 30 czerwca 2026 r. właściwi ministrowie przeکاżą potrzebne informacje i dane do dnia 31 grudnia 2025 r.

10. Zmiana przepisów ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

W ramach rekomendacji z przeprowadzonego przeglądu wymagań jakościowych dla paliw stałych, o którym mowa w art. 3a ust. 2a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*, Minister Klimatu i Środowiska ze względu na potrzebę poprawy jakości powietrza, w tym ograniczenia emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, wskazał na potrzebę ustanowienia wymagań jakościowych dla paliw biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. W celu wykonania tej rekomendacji zaproponowano wprowadzenie nowych regulacji do ustawy *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw*.

Zmiana przepisów umożliwi wprowadzenie, w drodze rozporządzeń, wymagań jakościowych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym, w tym określenie parametrów jakościowych dla tychże paliw:

- 1) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci peletu lub brykietu,
- 2) biomasy roślinnej z rolnictwa w postaci brykietu lub peletu,
- 3) biomasy pozyskanej z drzew i krzewów w postaci zrębki drzewnej lub drewna kawałkowego.

11. Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośiGW

- uelastycznienie obowiązujących regulacji stanowiących ustawowe upoważnienie dla rady powiatu oraz rady gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin.

Rozszerzenie uprawnień organu stanowiącego, odpowiednio, powiatu lub gminy w zakresie określania zasad udzielenia dotacji celowej, o której mowa w art. 403 ust. 4 uPoś, oraz sposobu jej rozliczania w ramach finansowania ochrony środowiska z budżetów tych powiatów oraz gmin pozwoli na dodanie w uchwale organu stanowiącego powiat lub gminę w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać

potencjalny beneficjent dotacji celowej, np. odnośnie do tytułu prawnego do nieruchomości objętej przedsięwzięciem lub określonego poziomu dochodu.

Projektowana zmiana usprawni jednocześnie wdrażanie programów priorytetowych, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii, w tym programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” skierowanego do gmin. Proponowane zmiany ustawowe pozwolą także na zawarcie w uchwale rady gminy dodatkowych warunków wynikających z tego programu, w tym np. dotyczących zasad kontroli.

- wprowadzenie regulacji wskazującej na możliwość odpowiedniego stosowania przepisów art. 411 ust. 10g–10r i 10sa uPoś, dotyczących wydawania zaświadczeń potwierdzających przeciętny miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, w przypadku gdy zasady udzielania dotacji celowej, o których mowa w art. 403 ust. 5 uPoś, określają kryteria lub warunki wynikające z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie zawartej przez gminę lub powiat z NFOŚiGW lub wfośigw, dotyczące dochodów osoby fizycznej ubiegającej się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy lub budżetu powiatu, w celu uniknięcia wszelkich wątpliwości interpretacyjnych.
- doprecyzowanie obowiązujących regulacji w zakresie podstaw prawnych do udostępniania przez wfośigw niezbędnych danych osobowych osób fizycznych NFOŚiGW oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, instytucji odpowiedzialnej za realizację reformy, instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz właściwym jednostkom organizacyjnym Krajowej Administracji Skarbowej, Komisji Europejskiej, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Prokuraturze Europejskiej (EPPO), na ich żądanie w celu realizacji, kontroli, audytu i ewaluacji reform i inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* lub rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. *ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności* właściwym, na potrzeby niezakłóconej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” współfinansowanego ze środków KPO. Celem projektowanych przepisów art. 411 ust. 12 uPoś jest wzmocnienie i doprecyzowanie obecnych krajowych regulacji umożliwiających udostępnianie przez wfośigw w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. *w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), niezbędnych danych osobowych osób fizycznych otrzymujących dotację ze środków NFOŚiGW udostępnionych wfośigw, w szczególności tych osób, które wymieniają źródła ciepła lub termomodernizują swoje budynki, NFOŚiGW oraz podmiotom trzecim zaangażowanym w system wdrażania KPO, odpowiedzialnym za zarządzanie środkami finansowymi Unii Europejskiej oraz audyt i kontrolę tych środków.

12. Modyfikacja zasad ustanawiania składu i struktury Rady Nadzorczej NFOŚiGW oraz wfośigw

Proponuje się zmianę przepisu art. 400d ust 2 pkt 5 uPoś poprzez wskazanie, w miejsce przedstawiciela organizacji ekologicznych, do składu rady nadzorczej NFOŚiGW – przedstawiciela organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii. Rezygnuje się z wymogu posiadania przez organizacje pozarządowe struktur organizacyjnych na terenie całego kraju. W związku z postępowaniem technologicznym, a w konsekwencji rozwojem systemów porozumiewania się na odległość, organizacje takie mają możliwość funkcjonowania na terenie kraju bez konieczności posiadania stacjonarnych struktur organizacyjnych na terenie całego kraju.

Wobec uwag zgłoszonych w toku opiniowania projektu zaproponowano, aby przeprowadzenie konkursu przekazać w kompetencje Rady Działalności Pożytku Publicznego, co pozwoli na aktywny udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w wyborze swojego reprezentanta. Zasady przeprowadzenia postępowania konkursowego określi Rada Działalności Pożytku Publicznego. Rada wyłoni od trzech do pięciu kandydatów na przedstawiciela organizacji pozarządowych, z których Minister właściwy do spraw klimatu, z zachowaniem zasady bezstronności wyłoni kandydata do Rady Nadzorczej NFOŚiGW.

Doprecyzowuje się zapis art. 400f ust. 2 pkt 1 poprzez wskazanie przedstawicieli wyznaczonych do składu rad nadzorczych wojewódzkich funduszy spośród działających na rzecz ochrony klimatu, ochrony środowiska lub odnawialnych źródeł energii przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych, w miejsce przedstawicieli wyznaczonych spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych.

Inne analizowane rozwiązania (przyczyna ich niezastosowania) nie jest możliwe pozalegisłacyjne rozwiązanie problemów. Rozwiązanie wskazanych problemów jest możliwe tylko przy uwzględnieniu kwestii dotyczących zmian klimatu i adaptacji do nich we wspomnianych aktach prawnych i zobowiązaniu podmiotów, na które te akty oddziałują, do ich przestrzegania.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Plany adaptacji do zmian klimatu

Planowanie adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnym jest obligatoryjne w Danii, Francji, Szwecji i Wielkiej Brytanii: – w Wielkiej Brytanii od 2008 r. dokumenty dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego muszą obejmować strategię mającą na celu zapewnienie, że rozwój i wykorzystanie gruntów na obszarze objętym zasięgiem lokalnego organu do spraw zagospodarowania przestrzennego przyczynią się do adaptacji i mitygacji zmian klimatu.

– we Francji na poziomie prawnym wprowadzono obowiązek opracowania Terytorialnego Planu Klimat Energia Powietrze (*Plan Climat Air Énergie Territorial – PCAET*), uwzględniającego adaptację i mitygację zmian klimatu. PCAET musiał zostać przyjęty:

- do końca 2016 r. przez Metropolię Lyon i publiczne instytucje współpracy międzygminnej z własnym opodatkowaniem istniejące od 1 stycznia 2015 r. i liczące ponad 50 000 mieszkańców;
- do końca 2018 r. przez publiczne zakłady współpracy międzygminnej z własnym systemem podatkowym, zrzeszające ponad 20 000 mieszkańców lub w ciągu dwóch lat od ich utworzenia, lub od dnia przekroczenia progu 20 000 mieszkańców.

– w Danii od 2013 r. samorządy miejskie miały uwzględniać adaptację do zmian klimatu w miejskich planach zagospodarowania przestrzennego. Od lutego 2018 r. wymóg ten został włączony do prawa krajowego dotyczącego planowania przestrzennego.

– od 2018 r. w Szwecji wszystkie miasta muszą posiadać kompleksowy plan uwzględniający ocenę ryzyka wystąpienia szkód w obszarach zabudowanych, spowodowanych zdarzeniami związanymi z klimatem, takimi jak powodzie, erozja lub osuwanie się ziemi. Plan powinien również zawierać proponowane sposoby ograniczenia lub wyeliminowania takiego ryzyka.

– w Niemczech nie jest dozwolone odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji ściekowej. Wody te są zagospodarowywane na terenach zieleni, na dachach, w zbiornikach podziemnych. W Niemczech zazwyczaj (w zależności od landu) pobierana jest opłata za powierzchnie niechłonne takie jak dachy czy wybrukowane chodniki, z których odpływ kierowany jest do sieci kanalizacyjnej i w przeliczeniu podlega opłacie ok. 10 zł za m² rocznie.

– w USA np. miasto Richmond w stanie Virginia pobiera opłatę za jednostki ERU (*Equivalent Residential Units*), które są wypadkową różnych rodzajów powierzchni znajdujących się na nieruchomości niezamieszkałej. Natomiast dla budynków zamieszkałych wprowadzono inny system (SFR – *Single Family Residential*), zależny od powierzchni działki ze sztywnymi rosnącymi taryfami dla trzech przedziałów powierzchni nieruchomości zamieszkałych.

– Kopenhaga przyjęła w 2011 r. Kopenhaski Plan Adaptacji do zmian Klimatu (*Copenhagen Climate Adaptation Plan*), uzupełniony planem *Cloudburst Management Plan* (2012). Plan ten dzieli miasto na siedem obszarów – zlewni, a szczegółowe plany dla każdego obszaru stanowią podstawę prac oraz lokalnego dialogu z mieszkańcami i zainteresowanymi stronami. Kopenhaga podjęła współpracę z przedsiębiorstwem wodociągowym nad kompleksową restrukturyzacją systemu drenażowego w mieście (w tym Mitygacja i adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym oddzieleniem wody deszczowej od ścieków) i systemem ulicznym, w celu przekształcenia dróg w rzeki w przypadku ekstremalnego deszczu, które mają kierować wodę do zbiorników retencyjnych. Ponadto, Kopenhaga zauważa znaczenie terenów zieleni, które stanowią element Systemu Zrównoważonego Drenażu Miejskiego. W celu przeciwdziałania przedostawaniu się wód opadowych do kanalizacji ściekowej, powstają zielone ogrody i dachy. Miasto opracowało również program finansowania zarządzania wodą opadową. Główna infrastruktura odprowadzania wód opadowych (system odwadniania) jest finansowana z pobranych opłat za wodę od przedsiębiorstw użyteczności publicznej, a opłaty są kontrolowane i regulowane przez władze lokalne.

– w Rotterdamie w 2013 r. została opracowana strategia adaptacji do zmian klimatu. Podstawowym założeniem strategii jest to, aby kwestia adaptacji do zmian klimatu była uwzględniana w planowaniu przestrzennym. Celami strategii jest ochrona przed powodziami, nawałnymi deszczami czy wzrostem poziomu morza. Ponadto Rotterdam zbudował magazyny wody, w tym podziemny magazyn wody na parkingu Museumpark o pojemności 10 tys. m³. Inwestuje także w zakładanie zielonych dachów. Dąży też do zatrzymywania wody w miejscu jej opadu.

Zazielenianie przestrzeni miejskiej jest jednym z kluczowych elementów dla zwiększenia adaptacyjności miasta do zmian klimatu; niektóre miasta decydują się nawet na przygotowywanie miejskich planów zazielenienia³⁾:

– Barcelona green infrastructure and biodiversity plan 2020 – plan został opracowany w dwóch zasadniczych etapach: diagnozy (stan bioróżnorodności oraz stan zielonej infrastruktury) oraz planu działań, poprzedzonego wizją. W planie zostały także przedstawione działania strategiczne. Dokument przewiduje długofalowe działania na rzecz osiągnięcia infrastruktury ekologicznej, przynoszącej korzyści ludziom.

– New York City Green Infrastructure Plan – w którym przedstawiono szereg inicjatyw i możliwości radykalnej zmiany sposobu zarządzania wodą deszczową. Głównym celem jest poprawa jakości wód i wprowadzenie rozwiązań dostarczających dodatkowych korzyści, których nie generują tradycyjne systemy gospodarki ściekowej. Do celów szczegółowych należy m.in. przechwycenie przez zieloną infrastrukturę wody deszczowej z 10% terenów nieprzepuszczalnych na obszarze objętym kanalizacją zbiorczą. Do 2030 r. miasto wyda 2,9 mln dolarów na opłacalne inwestycje szarej infrastruktury.

– Nature at Work. Liverpool City region and Warrington Green Infrastructure Framework. Action Plan – deklarowanym celem jest ustalenie, w jakim stopniu realizacja zielonej infrastruktury może przyczynić się do stworzenia nowych miejsc

³⁾ Zielona infrastruktura, Barbara Szulczewska, Warszawa, 2018 r.

pracy, przyciągania inwestorów i wzrostu produkcji, poprawy warunków życia i zdrowia, stworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania i pracy.

– The London Plan 2021 – to Strategia Rozwoju Przestrzennego dla Wielkiego Londynu. Określa ramy rozwoju Londynu w ciągu najbliższych 20-25 lat oraz wizję burmistrza dotyczącą dobrego wzrostu. Plan chroni tereny zielone i otwarte, a także Tamizę i inne drogi wodne Londynu. Plan promuje zazielenianie miast w kontekście nowego rozwoju, a także tworzenie Zdrowych Ulic. Posiada strategię, które pomogą rozwiązać problem złej jakości powietrza i umożliwią większej liczbie osób poruszanie się pieszo, na rowerze i korzystanie ze zrównoważonych środków transportu.

– London Environment Strategy (2018 r.) – zawiera polityki i propozycje, które mają na celu zapewnienie, że do roku 2050 ponad połowa Londynu będzie zielona, a pokrycie drzewostanu miasta wzrośnie o 10%.

– Hamburg – została opracowana strategia dotycząca powstawania nowych dachów zielonych m.in. o funkcji retencyjnej. Strategia przewiduje także dofinansowania do zakładania zielonych dachów.

– Melbourne – miasto opracowało Strategię Miejskich Lasów (ang. Urban Forest Strategy), na którą składa się ponad 70 tys. drzew. Wszystkie drzewa są oznaczone w centralnej bazie danych. Celem strategii jest poszerzenie świadomości mieszkańców nt. roli drzew w procesie adaptacji do zmian klimatu. Mieszkańcy mogą adoptować drzewo, nazwać je, śledzić jego wzrost i kompensację emisji dwutlenku węgla oraz udostępniać te dane za pośrednictwem sieci społecznościowych. Każde drzewo ma własny adres e-mail, który umożliwia obywatelom zgłaszanie uszkodzeń i chorób, a nawet wysyłanie listów. Lasy miejskie okazały się jedną z najskuteczniejszych metod łagodzenia skutków upałów na obszarach miejskich w Melbourne, zwłaszcza w centralnych dzielnicach biznesowych. Drzewa zajmują w chwili obecnej 22% powierzchni miasta, a planuje się, że ta liczba wzrośnie do 40% do 2040 r. Opracowując narzędzia i procesy pomiaru i modelowania potencjału drzew w łagodzeniu skutków zmian klimatu, Melbourne zajmuje pozycję światowego lidera w leśnictwie miejskim. Obecnie w ramach długoterminowego planu Rady Miasta Melbourne w celu dywersyfikacji populacji drzew w mieście sadzone będą gatunki drzew odporne na zmiany klimatu, w tym globalne ocieplenie.

Aktualizacja programów ochrony powietrza

Realizowane w kraju programy ochrony powietrza są zgodne z wymaganiami prawa unijnego.

Na przykład w Belgii sformułowanie „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymywane był jak najkrótszy” zostało wprowadzone w rozporządzeniu Rządu Flamandzkiego z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie przepisów ogólnych i sektorowych dotyczących bezpieczeństwa środowiska.

W Estonii przygotowanie planów jakości powietrza reguluje ustawa o ochronie powietrza atmosferycznego (rozdział 3). Dostępna jest również skonsolidowana wersja angielska ustawy: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/510012018006/consolide>. Dla celów niniejszej ustawy plan poprawy jakości powietrza jest planem poprawy jakości powietrza w strefie jakości powietrza, aglomeracji lub jej części zlokalizowanej na terenie gminy. Do procedury przygotowania planu mają zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu administracyjnym dotyczące postępowania otwartego.

Jeżeli natomiast chodzi o obowiązek opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 9c uPoś, to jest to rozwiązanie krajowe, które miało na celu wzmocnienie systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie wojewódzkim.

Doprecyzowanie sposobu ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu z gospodarstwa rolnego na potrzeby wydania zaświadczenia o dochodach, na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Zmiana przepisu art. 411 uPoś ma charakter wyłącznie krajowy. Nie wynika z przepisów UE oraz zobowiązań międzynarodowych.

Ponadto charakter krajowy mają także zmiany przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o *wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496).

Wymagania jakościowe dla paliw stałych biomasowych – biomasy pozyskanej z drzew i krzewów – peletu, wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym

Z przeprowadzonego w 2022 r. przeglądu regulacji prawnych zarówno krajowych jak i wybranych krajów europejskich – największych konsumentów peletu w 2020 r. – Włochy, Niemcy, Dania, Francja oraz Szwecja wynikało, że nie ustanowiono wymagań prawnych dla paliw stałych biomasowych wprowadzanych do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym. Natomiast od dnia 1 września 2023 r. zaczęły obowiązywać takie wymagania we Francji. W dniu 30 marca 2022 r. opublikowane zostało rozporządzenie w sprawie kryteriów technicznych, jakie muszą spełniać niektóre kategorie paliw stałych wprowadzanych na rynek i przeznaczonych do ogrzewania, w celu ograniczenia wpływu ich spalania na jakość powietrza (Journal Officiel De La République Française, Ministère De La Transition Écologique, Arrêté du 30 mars 2022 relatif aux critères techniques auxquels doivent répondre certaines catégories de combustibles solides mis sur le marché et destinés au chauffage, afin de limiter l’impact de leur combustion sur la qualité de l’air.). Zgodnie z ww. regulacjami prawnymi każde nieprzetworzone paliwo stałe pochodzące z biomasy, przeznaczone do spalania w indywidualnych urządzeniach grzewczych musi mieć zawartość wilgoci mniejszą lub równą 15%. Pelety

stosowane w sektorze bytowo-komunalnym muszą spełniać wymagania normy ISO 17225-2 dla klas A1 i A2⁴⁾. Rozporządzenie precyzyjnie definiuje wymagania jakościowe dla peletów, tj. zawartość wilgoci w stanie roboczym $\leq 10\%$ mas., zawartość popiołu w stanie suchym $\leq 1,2\%$ mas., wartość opałowa w stanie roboczym $\geq 4,6$ kWh/kg oraz zawartość azotu w stanie suchym $\leq 0,5\%$ mas. Zgodnie z rozporządzeniem zawartość dodatków w pelecie nie może przekraczać 2% suchej masy.

Zmiany przepisów ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

Jest to generalnie rozwiązanie krajowe, które ma na celu doprecyzowanie przepisów, wzmocnienie i usprawnienie systemu zarządzania emisjami, w tym działań realizowanych przez KOBiZE.

Systemy zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji w państwach członkowskich są uzależnione od krajowych regulacji prawnych w zakresie ochrony powietrza.

Rozszerzenie zakresu interwencji Funduszu Rozwoju Regionalnego

Fundusz przeznaczony dla miast na walkę z ociepleniem klimatu oraz zieloną transformację miast posiadają np. Niemcy. Wprowadzony w 2022 roku Fundusz Klimatu i Transformacji ma działać do 2027 roku, ostatecznie jego wysokość to ok. 160 mld euro. Wsparcie jest oferowane w ramach czterech głównych programów, które dotyczą: budownictwa, rozwoju elektromobilności (w tym infrastruktury do ładowania), rozwoju sektora wodorowego oraz zwiększania efektywności energetycznej.

Konkretne działania podejmowane w ramach programu dotyczącego budownictwa (najbardziej adekwatnego w zestawieniu z zakresem Funduszu na rzecz zielonej transformacji w miastach) obejmują finansowanie renowacji budynków w całym kraju celem zwiększenia ich efektywności energetycznej i wprowadzenia odnawialnych źródeł energii w sektorze budowlanym. O wsparcie w formie grantów lub preferencyjnych pożyczek mogą się starać osoby fizyczne, gminy, instytucje prawa publicznego, organizacje non-profit (w tym kościoły), spółki (w tym jednoosobowe działalności gospodarcze i spółki komunalne). Wsparcie można uzyskać na działania w budynkach mieszkalnych lub innych (np. budynkach użyteczności publicznej), obejmujące m.in. wykorzystanie nowych systemów grzewczych czy optymalizację istniejących systemów grzewczych, wykorzystanie zoptymalizowanej technologii systemowej.

W ramach Funduszu wspierane będą także przedsięwzięcia związane z dekarbonizacją procesów przemysłowych (np. w hutnictwie). Z Funduszu zostaną również sfinansowane: planowana od 2024 r. redukcja cen energii elektrycznej dla przedsiębiorstw, polegająca na obniżeniu akcyzy na prąd (z 20,5 do 0,5 euro/MWh), przedłużenie i rozszerzenie rekompensat pośrednich kosztów emisji CO₂ dla przemysłu energochłonnego, dopłaty do budowy fabryk półprzewodników (na czele z inwestycjami Intela w Magdeburgu oraz TSMC w Dreźnie). Szybciej niż przewidywano wycofano dopłaty do zakupu aut elektrycznych.

Usprawnienie wdrażania programów i projektów z zakresu ochrony środowiska wdrażanych przez powiaty, gminy oraz NFOŚiGW i wfośigw

Zmiany przepisów w tym zakresie mają charakter krajowy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 20 tys.	209	GUS (stan na 31.12.2023 r.)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Obligatoryjne opracowanie i przyjęcie miejskich planów adaptacji w 103 gminach o statusie miasta. 2) Uwzględnianie w nowo powstających i aktualizowanych planach ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wniosków i rekomendacji z opracowanych MPA. 3) Przekazywanie do IOŚ-PIB co 2 lata sprawozdań z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA.

⁴⁾ PN-EN ISO 17225-1:2021. Biopaliwa stałe. Specyfikacja paliw i klasy. Część 1: Wymagania ogólne.

			4) Uwzględnienie ewentualnych uwag zgłaszanych przez IOŚ-PIB w sprawozdaniu.
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	1		1) Uruchomienie narzędzia informatycznego, za pomocą którego będą składane przez miasta sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA. 2) Weryfikacja i analiza nadsyłanych sprawozdań, zgłaszanie ewentualnych uwag. 3) Podsumowanie sprawozdań i przekazanie informacji do MKiŚ.
Miasta lub miejskie obszary funkcjonalne	1013 miast oraz brak dokładnych danych odnośnie wszystkich miejskich obszarów funkcjonalnych poza tymi wyznaczonymi w SRW	GUS, Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju	Możliwość skorzystania ze środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na cele w zakresie zielonej transformacji obszarów miejskich.
Przedsiębiorcy, a także pozostali inwestorzy opracowujący raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (zarówno wykonawcy jak i zamawiający), organy właściwe w zakresie prowadzenia postępowania w sprawie ooś oraz opiniujące i uzgadniające	bd		Konieczność wykonania analiz podatności w postępowaniu ooś (doprecyzowanie wymogu istniejącego w Uooś)
Urzędy marszałkowskie	16		1) Rozszerzenie zakresu prowadzenia polityki rozwoju województwa o tworzenie warunków dla prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych, zmniejszających podatność regionu na zmiany klimatu. 2) Zmiana terminu na opracowanie i określenie w drodze uchwały sejmiku województwa aktualizacji programu ochrony powietrza.
Firmy, instytuty opracowujące MPA	Brak dokładnych danych. 25 firm z rozeznania MKiŚ		Zwiększenie potrzeb rynku oraz dochodów w związku ze wspieraniem miast w opracowywaniu MPA.

<p>Gminy, w tym także te, które podpisały porozumienie na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego, oraz gminy zainteresowane przystąpieniem do Programu „Stop Smog” oraz gminy, które podpisały umowy z wfośigw o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, jak również powiaty</p>	<p>2477 gmin, w tym 28 gmin, które zawarło porozumienie, a także 374 gminy które wzięły udział w ramach I naboru oraz 512 które zgłosiły się w ramach II naboru programu „Ciepłe Mieszkanie”, a także 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu</p>		<p>Zapewnienie możliwości wydawania zaświadczeń o dochodach na potrzeby wnioskowania przez beneficjenta uprawnionego do podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania o przyznanie środków w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, a także pozyskanie wyższych środków na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych w gminie w ramach Programu „Stop Smog”.</p> <p>Przyznanie gminom i powiatom możliwości doprecyzowania szczegółowych kryteriów lub warunków, jakie będą musiały zostać spełnione przez podmiot lub jednostkę ubiegającą się o udzielenie dotacji celowej, w tym także wynikających z wymagań określonych w przepisach odrębnych lub umowie dotacji zawartej przez gminę z NFOŚiGW lub wojewódzkim funduszem. W wyniku zmiany nie będzie budziła wątpliwości możliwość wprowadzenia w uchwale organu stanowiącego gminy w przedmiocie zasad udzielenia dotacji celowej dodatkowego kryterium dotyczącego określonej cechy, jaką musi posiadać potencjalny beneficjent dotacji celowej np. określonego poziomu dochodu.</p>
<p>Gospodarstwa rolne</p>	<p>Brak dokładnych danych</p>		<p>Zapewnienie możliwości uzyskania zaświadczenia o dochodach od gminy w okresie od 1 sierpnia do dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego</p>
<p>Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami</p>	<p>1</p>		<p>Realizacja zadań ustawowych</p>
<p>Minister Klimatu i Środowiska</p>	<p>1</p>		<p>Realizacja zadań ustawowych</p>

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. <i>o działach administracji rządowej</i> (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512, z późn. zm.)	Obligatoryjne uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na zieloną transformację obszarów miejskich
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1		Usprawienie wdrażania programów priorytetowych NFOŚiGW, w których następuje udostępnienie przez NFOŚiGW środków finansowych wfośigw z przeznaczeniem na udzielanie dotacji na wskazane przez NFOŚiGW programy i przedsięwzięcia.
Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16		Doprecyzowanie obowiązku prawnego ciążącego na wfośigw udostępniania NFOŚiGW oraz innym podmiotom danych osobowych osób fizycznych przetwarzanych w związku z wykonywaniem przez wfośigw zadań publicznych. Usprawienie realizacji programów priorytetowych.
Członkowie organów NFOŚiGW oraz wfośigw	Max. 124 osoby		obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego
Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	1	ustawa z dnia 18 października 2006 r. <i>o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów</i> (Dz. U. z 2024 r. poz. 273)	Weryfikacja oświadczeń lustracyjnych członków organów NFOŚiGW i wfośigw
Państwowa Rada Ochrony Przyrody	1 (40 osób)	Dane własne	Objęcie członkostwa w Radzie 5-letnią kadencją
Rada Działalności Pożytku Publicznego	1 (co najmniej 20 osób)	ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. <i>o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</i> (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 oraz z 2024 r. poz. 834)	Przeprowadzanie konkursu w celu wyłonienia kandydatów na przedstawicieli organizacji pozarządowych w Radzie Nadzorczej NFOŚiGW

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt wpisany do poprzedniego Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD246 i UD8 zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów*, został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, a także podlegał uzgodnieniom, opiniowaniu, konsultacjom i został pozytywnie zaopiniowany przez KWRiST.

Zaktualizowany projekt pod nr UC33 w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do konsultacji (21 dni) do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP;
- 2) Związek Miast Polskich;
- 3) Związek Powiatów Polskich;
- 4) Związek Województw RP;

- 5) Związek Samorządów Polskich;
- 6) Unia Metropolii Polskich;
- 7) Fundacja Sendzimira;
- 8) Fundacja Strefa Zieleni;
- 9) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 10) Fundacja WWF Polska;
- 11) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 12) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
- 13) Towarzystwo Urbanistów Polskich;
- 14) Stowarzyszenie Urbanisci Polscy;
- 15) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;
- 16) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA);
- 17) Miesięcznik Zieleń Miejska – Abrys sp. z o.o.;
- 18) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”;
- 19) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 20) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz;
- 21) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA;
- 22) Stowarzyszenie Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”;
- 23) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone;
- 24) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej;
- 25) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych;
- 26) Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 27) Fundacja Czarnej Owcy Pana Kota;
- 28) Fundacja Niech Żyją!;
- 29) Green REV Institute;
- 30) Fundacja Psubraty.

Projekt w dniu 27 maja 2024 r. został przekazany do zaopiniowania (21 dni) przez następujące podmioty:

- 31) marszałkowie województw;
- 32) Instytut Ekonomii Środowiska;
- 33) Instytut Metropolitalny;
- 34) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 35) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 36) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 37) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 38) Państwowa Rada Ochrony Środowiska;

oraz na 30 dni do Rady Działalności Pożytku Publicznego. Ponadto projekt skierowano do opinii Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań organizacji zawodowych, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe. Należy jednak zaznaczyć, że prowadzone w przyszłości prace nad projektem rozporządzenia określającego wymagania jakościowe dla biomasy pozyskanej z drzew i krzewów będą angażowały także przedstawicieli związków zawodowych.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów organizacji pracodawców, projekt nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt ustawy został przekazy do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST). W dniu 12 czerwca 2024 r. projekt ustawy był przedmiotem rozpatrzenia przez Zespół ds. Energii, Klimatu i Środowiska w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Na spotkaniu ustalono, że projekt zostanie ponownie poddany ocenie Komisji po zakończeniu uzgodnieniu projektu międzyresortowo.

Projekt ustawy nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego* i innych instytucji dialogu społecznego, wobec czego nie wymagał zaopiniowania przez RDS.

Projekt ustawy nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostały omówione w raporcie z konsultacji, zawierającym zestawienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich, udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2025–2035
Dochody ogółem	0	0,079	0,016	0,127	0,016	0,173	0,016	0,173	0,016	0,173	0,016	0,805
budżet państwa (PIT)	0	0,005	0,000	0,008	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,049
NFOŚiGW	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
FUS	0	0,052	0,012	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,531
NFZ	0	0,013	0,003	0,020	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,132
Fundusz Pracy	0	0,002	0,000	0,003	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,004	0,000	0,017
Fundusz Solidarnościowy	0	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
JST (PIT)	0	0,005	0,000	0,009	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,012	0,000	0,050
Wydatki ogółem	0	0,2	0,05	0,32	0,05	0,431	0,05	0,431	0,05	0,431	0,05	2,063
budżet państwa	0	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
NFOŚiGW	0	0,200	0,050	0,320	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	0,431	0,050	2,063
JST	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,000
Saldo ogółem	0	-0,121	-0,034	-0,193	-0,034	-0,258	-0,034	-0,258	-0,034	-0,258	-0,034	-1,258
budżet państwa	0	0,005	0	0,008	0	0,012	0	0,012	0	0,012	0	0,049
NFOŚiGW	0	-0,2	-0,05	-0,32	-0,05	-0,431	-0,05	-0,431	-0,05	-0,431	-0,05	-2,063
FUS	0	0,052	0,012	0,083	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,112	0,012	0,531
NFZ	0	0,013	0,003	0,02	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,028	0,003	0,132
Fundusz Pracy	0	0,002	0	0,003	0	0,004	0	0,004	0	0,004	0	0,017
Fundusz Solidarnościowy	0	0,002	0,001	0,004	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,026
JST	0	0,005	0	0,009	0	0,012	0	0,012	0	0,012	0	0,050

Źródła finansowania	NFOŚiGW, FEnIKS, FEPW, FRR, budżet państwa, budżety JST lub inne krajowe środki publiczne.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Rok 2025 został określony jako rok „0”.</p> <p>Gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców będą zobowiązane opracować MPA. Niektóre gminy o statusie miasta $\geq 20\ 000$ mieszkańców już przyjęły w drodze uchwały miejski plan adaptacji do zmian klimatu we własnym zakresie, dodatkowo dla 44 miast MPA został opracowany w ramach projektu MKiŚ (wcześniej Ministerstwa Środowiska).</p> <p>Średni koszt opracowania MPA oszacowany jest na 100 000 zł: Starogard Gdański (47 671 mieszkańców) – 107 625,00 zł; Inowrocław (72 561 mieszkańców) – 116 850,00 zł; Mińsk Mazowiecki (40 999 mieszkańców) – 41 500,20 zł; Mielec (60 323 mieszkańców) – 34 440 zł [informacje pozyskane z BIP ww. miast].</p> <p>W kontekście adaptacji do zmian klimatu zapewniono stosowne finansowanie działań ze środków programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), który stanowi kontynuację dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko 2007–2013 oraz 2014–2020, a także programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW). Zarówno wdrażanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu dla miast objętych projektem MPA44, jak również opracowanie i wdrażanie planów adaptacji do zmian klimatu dla mniejszych miast – tam, gdzie występuje znacząca koncentracja problemów i zagrożeń związanych ze zmianami klimatu oraz istnieje konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, ujęte zostało w obecnej perspektywie finansowej UE 2021–2027.</p> <p>Zgodnie z obowiązującą Linia demarkacyjną (służącą koordynacji działań między poziomem krajowym i regionalnym z jednej strony, z drugiej zaś zapobiegającą podwójnemu finansowaniu działań z różnych programów finansowanych z polityki spójności) na obszar krajowy i regionalny w zakresie adaptacji do zmian klimatu dotyczącej perspektywy finansowej 2021–2027 w ramach programów FEnIKS oraz FEPW istnieje możliwość dofinansowania opracowania planów adaptacji do zmian klimatu dla miast średnich o liczbie mieszkańców z przedziału 20 000 – 100 000, z wyjątkiem miast partnerów projektu MPA oraz Miasta Stołecznego Warszawy, a także miast o liczbie mieszkańców z przedziału 15 000 – 20 000 mieszkańców, będących stolicami powiatów, zaś plany adaptacji dla pozostałych miast będą mogły być potencjalnie sfinansowane w ramach Funduszy Europejskich dla regionów. Opracowywanie przez miasta miejskich planów adaptacji ma wsparcie finansowe w wysokości maksymalnie 79,71% potrzebnej kwoty przypadku programu FEnIKS oraz 85% w przypadku programu FEPW, bez potrzeby angażowania środków z budżetu państwa. W ramach Programu FEPW wsparcie opracowania planów adaptacji do zmian klimatu obejmuje miasta z regionu Polski Wschodniej mających status miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz ośrodki wzrostu spełniające powyższe kryteria. Zaproponowane w przedmiotowym projekcie ustawy zmiany uzasadnią aplikowanie o środki na ten cel. Natomiast miasta będą musiały zapewnić wkład własny w wysokości od 15% do 20,29%.</p>

Z szacunków MKiŚ wynika, że 142 (68%) miast powyżej 20 000 mieszkańców rozpoczęło prace nad opracowaniem MPA, w tym 106 (51%) miast przyjęły plan w drodze uchwały. Ustalenie limitu wydatków dla JST na opracowanie MPA jest niemożliwe (z uwagi na to, że – tak jak wskazywano wcześniej – nieznana jest dokładna liczba miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym), a wydatki te będą mieściły się w ramach budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (tzn. nie będą powodowały zwiększenia ogólnej puli wydatków).

Miasta będą mogły opracować MPA również samodzielnie na podstawie Podręcznika adaptacji do zmian klimatu dla miast. W tym zakresie IOŚ-PIB zrealizował w 2023 specjalistyczne warsztaty dla jednostek samorządu terytorialnego na temat tworzenia, wdrażania i monitorowania miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu.

Obowiązek opracowania MPA przypada na okres 1 lipca 2025 r. – 2 stycznia 2028 r. Można przyjąć, że 70–80 miast będzie starać się o sfinansowanie MPA z PF 2021-2027, co skutkuje wkładem własnym gmin na poziomie maksymalnie 1–1,2 mln zł w latach 2025–2027. Koszty opracowania MPA dla niektórych miast są znacznie niższe i kształtują się na poziomie 20 tys. zł, czyli wydatki w takim przypadku wyniosą jedynie 0,24 mln zł w latach 2025–2027. Nie jest możliwe precyzyjne określenie liczby miast, które będą opracowywać MPA w danym roku kalendarzowym.

Projektowane zmiany w nieokreślonym zakresie mogą wpłynąć na administracyjne wydatki samorządów – większość zadań jest już przez gminy realizowana. Należy jednak mieć na uwadze, że uwzględnienie przez samorządy kwestii adaptacji do zmian klimatu na poziomie lokalnych dokumentów strategicznych umożliwi gminie aplikowanie o środki finansowe z funduszy europejskich na inwestycje.

Ze względu na wskazany brak możliwości określenia precyzyjnego limitu wydatków JST, w wierszu dotyczącym wydatków JST zamieszczono informację „b.d.”, ponieważ wskazuje to, że potencjalne wydatki JST mogą wystąpić, natomiast nie jest możliwe szczegółowe określenie w jakiej wysokości, w ilu gminach i w których latach.

Projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków gmin, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

Według rozeznania MKiŚ wydatki na opracowanie MPA będą zakwalifikowane jako wydatki bieżące JST. Wydatki JST są objęte Stabilizującą Regułą Wydatkową i powinny być uwzględniane do wyliczenia corocznie maksymalnego poziomu wydatków budżetu państwa, określonego zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych. Dodatkowo, stosownie z uchwaloną 23 czerwca 2022 r. nowelizacją ustawy o finansach publicznych w zakresie SRW nie są uwzględniane prognozowane roczne przyrosty wydatków inwestycyjnych m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe nie wiąże się z koniecznością przedstawienia obliczeń w tym zakresie przez MKiŚ (dane są przekazywane przez JST, a limity oblicza MF).

Aktualizacja MPA

Koszty aktualizacji wystąpią po stronie JST, natomiast ciężko jest oszacować, w których latach (dla już przyjętych MPA nie ma obowiązku natychmiastowej aktualizacji), a aktualizacja MPA przyjętych po wejściu w życie ustawy ma następować na podstawie sprawozdań z monitorowania nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Sprawozdawczość z MPA – realizowana przez IOŚ-PIB. Wydatki NFOŚiGW jako jednostki przekazującej środki do IOŚ-PIB – projektowane zmiany będą finansowane w ramach dostępnego limitu wydatków NFOŚiGW z zobowiązania wieloletniego „ochrona powietrza”, o którym mowa w art. 401c ust. 9a uPoś, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

Przyjęte założenia wyjściowe:

1. Docelowa liczba sprawozdań – 209 szt. – liczba może ulec zmianie przy uwzględnieniu danych GUS za 31.12.2024 r.
2. Przygotowanie systemu sprawozdawczości w ramach projektu KLIMADA 3.0 realizowanego w latach 2024/2025. Docelowym założeniem jest, że sprawozdania będą składane co 2 lata w latach parzystych, a od 2030 roku będziemy w posiadaniu 100% sprawozdań z MPA z 209 miast.
3. Szacunkowe rozłożenie sprawozdań w latach:
Ilości przypisane do a, b, c, d, e – nie są znane

ROK	Liczba przyjętych MPA	Szacunkowa liczba sprawozdań w roku	Szacowane koszty w tys. zł
Przed 2022	72		
2022	12		
2023	21		
2024	a		
2025	b		
2026	c	105+a	200
2027	d	0	50
2028	e	105+a+b+c	320
2029		0	50
2030		209 (105+a+b+c+d+e)	431
2031		0	50
2032		209 (105+a+b+c+d+e)	431
2033		0	50
2034		209 (105+a+b+c+d+e)	431

Do wyliczeń przyjęto następujące założenia:

- a) przyjęto 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2026 r., 4,25 etaty w roku 2028 i 6 etatów w roku 2030, 2032 i 2034) + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok;
b) wynagrodzenie etatu merytorycznego 10540 zł brutto (7515,02 netto), a etatu technicznego 3600 zł brutto (2783,86 netto);
b) koszty usług chmurowych, innych usług niezwiązanych z zatrudnieniem osób – na tym etapie jest przyjęta szacunkowa kwota 3000 zł/rok.

Możliwe, że IOŚ-PIB nie będzie zatrudniał nowych osób, tylko np. zwiększy wynagrodzenie za wykonanie czynności merytorycznych/technicznych obecnym pracownikom.

Koszty wynagrodzenia oraz techniczne zostaną sfinansowane ze środków NFOŚiGW. IOŚ-PIB nie został wykazany po stronie dochodowej w tabeli, gdyż nie jest to jednostka sektora finansów publicznych – środki otrzymane przez ten instytut nie są dochodami publicznymi.

Uzasadnienie wyliczeń.

Istotnym czynnikiem wpływającym na budżet jest potrzeba zabezpieczenia odpowiedniej merytorycznej kadry jak i osoby, która będzie wsparciem technicznym.

Brak zabezpieczenia wystarczających środków na realizację zadania będzie generować następujące ryzyka:

- możliwość opóźnienia we wdrażaniu zadania
- brak możliwości zatrudnienia merytorycznej kadry
- brak wsparcia użytkowników systemu
- brak możliwości rozwoju systemu.

Biorąc pod uwagę powyższe w ramach planowanego budżetu założono:

a) wynagrodzenia osobowe pracowników z pochodnymi

Pracownicy umożliwią realizację zadań takich jak:

- analiza planów adaptacji, na podstawie których będą składane sprawozdania,
- wsparcie merytoryczne pracownikom miast przygotowującym sprawozdania,
- analiza sprawozdań z realizacji MPA, przygotowanych przez poszczególne miasta,
- wsparcie techniczne/informatyczne,
- monitorowanie bezpieczeństwa i ciągłości działania systemu;

b) usługi obce, w tym koszt usług chmurowych, zapewnienie powierzchni i mediów niezbędnych do realizacji projektu;

c) infrastruktura projektu, w tym zakup/odnowienie licencji.

Na podstawie doświadczeń przyjęto, że w ramach 2,36 etatów (nowe zadania) będzie możliwość przeanalizowania 100–120 szt. sprawozdań składanych przez miasta.

- a) wsparcie techniczne wewnętrzne i zewnętrzne, udzielanie informacji, obsługa informatyczna, aktualizacja formularzy: założono 0,9 etatu/12 m-cy/rok,
b) usługi obce, infrastruktura projektu.

PIT, VAT

Po stronie JST wystąpią dochody jedynie z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ-PIB – zostało to przedstawione w powyższej tabeli.

Po stronie budżetu państwa wystąpią dochody z:

– VAT jako podatku od usługi opracowania/ aktualizacji MPA. Nie jest możliwe policzenie w których latach i w jakiej wysokości wystąpi taki dochód, gdyż jak wyżej wspomniano ciężko oszacować, ile miast, w jakich latach, samodzielnie czy zlecając na zewnątrz opracuje/ zaktualizuje MPA.

– z PIT w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia lub ewentualnie nowymi etatami w IOŚ-PIB – zostało to przedstawione w tabeli.

FUS, NFZ, FS, FP

Dochody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS), Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), Funduszu Solidarnościowego (FS), Funduszu Pracy (FP) wystąpią w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnieniem nowych osób w IOŚ-PIB (składki na ubezpieczenia odprowadzane przez pracowników i pracodawcę). Dochody FUS będą stanowiły składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe (13,71% składki z wynagrodzenia pracownika oraz 17,93% – składki odprowadzane przez pracodawcę). Dochody NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% podstawy wymiaru składek. Dochody FS (1,45%) i FP (1%) – składki odprowadzane na te fundusze przez pracodawcę.

Usprawnienie działania Programu „Stop Smog”

Zmiana wartości przedsięwzięcia niskoemisyjnego z 53 000 zł do 106 000 zł przy jednoczesnym wzroście finansowania przedsięwzięcia ze środków budżetu państwa z 70 do 90% spowoduje wzrost kosztów porozumień zawartych do dnia wejścia w życie ustawy (z wyłączeniem tych, dla których zawarto umowy z beneficjentem, o której mowa w art. 11d ust. 2 ustawy zmienianej) oraz zawartych w 2024 r. po wejściu w życie ustawy.

Porozumienia będą zawierane zgodnie z art. 29a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* jedynie do wartości będącej równowartością pobranej opłaty recyklingowej, o której mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. *o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi* (Dz. U. z 2024 r. poz. 927), która jest wnoszona na rachunek bankowy Funduszu, zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z realizacji porozumień.

Jednocześnie należy wskazać, że ww. zmiany nie spowodują wzrostu dodatkowych wydatków z budżetu państwa ponad te przewidziane w art. 29a ww. ustawy. Wprowadzone zmiany spowodują jedynie wzrost dynamiki wydawanych środków spowodowany większą atrakcyjnością Programu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami do projektu ustawy nowymi przepisami będą objęte gminy jedynie w zakresie umów, które nie zostały zawarte z beneficjentem.

Biorąc pod uwagę fakt, że na dzień 26 czerwca 2024 r. podpisano 18 porozumień na realizację 1775 przedsięwzięć niskoemisyjnych (z czego zrealizowano 612), szacowane koszty w ramach wkładu z Funduszu Termomodernizacji i Remontów dla już podpisanych porozumień da się kształtować na poziomie 138,4 mln zł.

Szacuje się, że wydatki JST w związku z realizacją Programu „Stop Smog” (wkład własny gmin, który jest wnoszony w ramach realizacji Programu „Stop Smog”) według stanu na dzień 26 czerwca br. dla podpisanych 18 porozumień będą się kształtowały w przedziale 28,3 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły na chwilę obecną do Programu, będą go realizować na starych zasadach) – ok. 21,58 mln zł (przy założeniu, że wszystkie gminy, które przystąpiły do Programu, będą go realizować na nowych zasadach; z wyłączeniem umów, które gminy zawarły już z beneficjentem – te realizowane będą na dotychczasowych zasadach oraz zakończonych porozumień).

Wielkość wkładu własnego JST (po wprowadzeniu projektowanych zmian) jest uzależniona od liczby gmin, które postanowią podpisać aneks do porozumienia i realizować Program na nowych zasadach.

Fundusz Rozwoju Regionalnego (FRR)

	<p>Projekt ustawy nie tworzy nowego FRR, nie tworzy nowego źródła przychodów FRR ani nie określa nowej metodologii liczenia jego przychodów, dlatego wykazywanie tych przychodów w tabeli w pkt 6 OSR nie jest uzasadnione.</p> <p>Obecnie nie planuje się ubiegania się o dotację z budżetu państwa na dokapitalizowanie funduszu w związku z rozszerzeniem katalogu zadań. Tym samym zmiana ta nie będzie wpływać na zwiększenie poziomu zaangażowania środków budżetu państwa, a zadania FRR będą realizowane w ramach środków określonych w jego planie finansowym na rok 2024 i w latach kolejnych. Środki funduszu wydatkowane są zgodnie z Planem działań, ujętym w zarządzeniu MFiPR w sprawie dysponowania środkami z FRR i podlegają zatwierdzeniu przez MFiPR. Ze względu na fakt, że środki funduszu przeznacza się na różne cele, dokładne określenie wydatków na wzmacnianie możliwości inwestycyjnych miast i miejskich obszarów funkcjonalnych ukierunkowanych na zieloną transformację będzie możliwe po zatwierdzeniu Planu działań oraz wybraniu do realizacji konkretnych projektów.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,000	0,119	0,030	0,190	0,286	0,601	1,225
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu).						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia oceny ryzyka klimatycznego (analiza oraz ocena podatności przedsięwzięcia na zmiany klimatu). Wysoce prawdopodobny jest wzrost inwestycji w rozwój powierzchni zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA korzystnie wpłynie na zdrowie obywateli, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych. Zaproponowane zmiany mają bowiem na celu ograniczanie wpływu zmian klimatu, co wiązać się będzie z podwyższeniem ochrony przed skutkami suszy, w tym zapewnieniem lepszej jakości życia mieszkańców (bezpieczeństwo, poprawa dostępności zasobów wodnych, tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie walorów krajobrazowych i turystycznych regionów). Przewidywane zmiany mogą również generować korzyści ekonomiczne, dzięki zastąpieniu wody wodociągowej magazynowaną deszczówką. Wysoce prawdopodobny jest wzrost inwestycji w rozwój terenów zieleni i instalowania urządzeń i rozwiązań do zatrzymania oraz magazynowania wody opadowej i roztopowej, co powinno przyczynić się do poprawy warunków życia.						
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	Uwzględnienie w dokumentach strategicznych gmin wniosków i rekomendacji z MPA korzystnie wpłynie na zdrowie osób z niepełnosprawnością oraz osoby starsze, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy ilość terenów zielonych.						
Niemierzalne		Łagodzenie skutków zmian klimatu i poprawa stanu gospodarki wodnej kraju.						

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Dochody obywateli: W ujęciu pieniężnym źródłem dochodów obywateli będą wynagrodzenia netto przewidziane w ramach zwiększenia wynagrodzenia dla obecnie zatrudnionych pracowników lub zatrudnienia nowych pracowników przez IOŚ-PIB. Do wyliczeń przyjęto następujące założenia: a) 2,36 etaty merytoryczne/5 m-cy/rok w 2026 r., 4,25 etaty w roku 2028 i 6 etatów w latach 2030, 2032 i 2034 + wsparcie techniczne w każdym roku 0,9 etatu/12 m-cy/rok, b) wynagrodzenie etatu merytorycznego 10540 zł brutto (7515,02 zł netto), c) wynagrodzenie etatu technicznego 3600 zł brutto (2783,86 zł netto).</p> <p>MPA: W ujęciu pieniężnym regulacja będzie miała pozytywny wpływ na sektor małych i średnich przedsiębiorstw, instytutów, które zajmują się opracowaniem planów adaptacji do zmian klimatu oraz innych analogicznych dokumentów planistycznych i strategicznych. Średni koszt opracowania jednego MPA oszacowano na 100 000 zł. Opracowanie MPA dla miast o liczbie mieszkańców równej lub powyżej 20 000 mieszkańców przyczyni się do wzrostu dochodów ww. przedsiębiorców. Koszt w poszczególnych latach jest trudny do oszacowania, gdyż nie wiadomo, ile gmin i w którym roku zleci opracowanie/aktualizację MPA.</p>
---	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
Zwiększenie liczby dokumentów – opracowanie miejskich planów adaptacji do zmian klimatu i sprawozdań z wdrażania działań adaptacyjnych zawartych w MPA; uwzględnianie w planowanych przedsięwzięciach/inwestycjach, które wymagają przygotowania oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia analizy podatności (narażenia oraz odporności) przedsięwzięcia na zmiany klimatu; sporządzane/aktualizowane strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych miejskich planów adaptacji do zmian klimatu.
Zmniejszenie liczby dokumentów/ skrócenie czasu na załatwienie sprawy – zmniejszy się liczba dokumentów związanych z obowiązkiem opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, poprzez zmniejszenie częstotliwości opracowania dokumentów.
Zmniejszenie liczby procedur – nie będzie konieczności składania oświadczenia o posiadanych łącznie środkach własnych oraz zasobach majątkowych beneficjenta.
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji – zostanie utworzony system sprawozdawczy w IOŚ-PIB.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany mogą wpłynąć pozytywnie na zatrudnienie w firmach zajmujących się opracowywaniem MPA, wykonujących oceny oddziaływania na środowisko, zakładających zieleni.
Zaproponowane zmiany wpłyną korzystnie na sektor przedsiębiorstw – umożliwią ich dalsze, niezakłócone przez czynniki związane ze zmianami klimatu, funkcjonowanie.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu
Wprowadzenie proponowanych zmian wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz zieloną transformację, w tym różnorodność biologiczną oraz klimat, ze względu na zwiększenie potencjału retencji wody i zwiększenie udziału terenów zieleni w nowo planowanych inwestycjach. Wejście w życie niniejszej ustawy zapewni lepsze uwzględnienie aspektów zrównoważonego rozwoju w polityce rozwojowej kraju oraz JST i ich obszarów funkcjonalnych oraz w procedurach planowania przestrzeni miejskiej. Zapewni odpowiednie konsultacje z zainteresowanymi

stronami w ramach tych procedur oraz wspieranie potencjału instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym w celu realizacji takich projektów.

Wdrażanie MPA i realizacja polityki adaptacyjnej na każdym szczeblu przyczyni się do zmniejszenia wpływu niekorzystnych skutków zmian klimatu (np. miejskiej wyspy ciepła, fal upałów, powodzi) na zdrowie i życie ludzi, a także do poprawy jakości powietrza, wzrostu powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

Proponowane rozwiązania pośrednio powinny się przyczynić do poprawy stanu środowiska.

Nakierowanie środków Funduszu Rozwoju Regionalnego na działania dot. zielonej transformacji obszarów miejskich pozwoli na wsparcie zdolności instytucjonalnych JST w projektowaniu oraz realizacji projektów ukierunkowanych na zieloną transformację z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie ustawy – 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

MPA miast o liczbie mieszkańców równej lub wyższej niż 20 tys. powinny być przyjęte nie później niż do 2 stycznia 2028 r. Sporządzane lub aktualizowane po wejściu w życie ustawy strategie rozwoju gmin, plany ogólne gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniały wnioski i rekomendacje z opracowanych i przyjętych w tych gminach miejskich planów adaptacji do zmian klimatu.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi po 4 latach od wejścia ustawy w życie, w szczególności mając na uwadze mierniki:

1. Liczba miast $\geq 20\ 000$ mieszkańców z uchwalonym miejskim planem adaptacji – 100%
2. Odsetek mieszkańców polskich miast objętych miejskimi planami adaptacji – 60% w 2030 (cel PEP2030).
3. Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w miastach w stosunku do powierzchni ogólnej – powyżej 2,3% w każdym województwie (cel PEP2030).
4. Weryfikacja uwzględnienia komponentu klimatyczno-środowiskowego w strategiach rozwoju gmin, ponadlokalnych, województwa, związku metropolitalnego i kraju.
5. Ocena uwzględniania w planowaniu przestrzennym przez miasta, które mają uchwalony MPA, wniosków i rekomendacji z MPA.
6. Coroczna analiza na podstawie ustawy o finansach publicznych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.